

## „Když starší učí ty mladší o třídění odpadu a recyklaci“

(gymnazisté učí a hrají si s dětmi z prvního stupně)

Lze snadno upravit podle potřeb školy. S projektem máme šestiletou zkušenost. Velmi baví obě strany (jak malé, tak velké). Malí se vždy těší, starší se trochu bojí, protože nevědí, co je čeká. Ale rychle z nich ostych spadne, protože ti malí je odzbrojí. Ve třídách sedí i dospělý pedagog, to pro případ potřeby a z bezpečnostních důvodů.

**Pro koho: žáci prvního stupně (všechny třídy), žáci 2. stupně (nejlépe 9. nebo 8. třída) nebo střední školy (stačí jedna třída, nejlépe 2. nebo 3. ročník)**

Naše škola je zároveň víceleté gymnázium a základní škola, proto vždy využíváme gymnazisty...

**Cíl:** osvěta na téma recyklace (pro obě strany – malé i velké – ti musí dělat přípravu), sociální komunikace (napříč generacemi), interakce, skupinová činnost atd.

**Pomůcky:** papíry, pastelky, tužky, nůžky, baterie, elektroodpad, něco do kompostu, staré papíry, např. noviny, plasty, sklo, nápojové kartony, hliník, víčka od PET – prostě každý si přinese něco z domova, mohou být i malé ceny do malých soutěží (např. bonbony)

**Kde:** budova školy a dvorek, stačí jen budova školy, záleží na roční době a počasí, je také možno v zimním období vynechat kompost – zdržuje oblékání a svlékání, nebo se aktivita přesune do budovy

### Popis:

Žáci gymnázia se rozdělí do dvojic. Tyto dvojice mají za úkol si připravit program pro malé děti z prvního stupně na cca 2 vyučovací hodiny. Příprava zabere asi jednu vyučovací hodinu, nebo na ní mohou pracovat doma, o přestávkách atd. Studenti si ale předem rozdělí jednotlivé třídy z prvního stupně, aby věděli, na jaký věk se připravují (musí se třeba zohlednit to, že v první třídě neumí ještě dobře číst a psát, jinak je to jedno). To, že se s prcky neznají, nevadí. Poté, co jsou třídy rozebrány a nějaké dvojice studentů zbydou (musí zbýt), rozdělí si tyto „zbylé“ dvojice stanoviště, kterými postupně všechny třídy projdou. Stanoviště jsou samostatná pro různé druhy odpadu, tj. pro elektroodpad, baterie, kompost, ostatní tříděný odpad, hliník a kovy.

### Příprava studentů do tříd

Studenti si do třídy připraví drobné hry na téma recyklace a třídění, sepiší si, co budou potřebovat (např. velké papíry na tvorbu plakátů atd.). Předají učiteli vše, co potřebují okopírovat (třeba omalovánky) nebo vytisknout. Vše s danou tematikou.

Většinou ve třídě tvoří plakáty, vyplňují zábavné pracovní listy, vybarvují, hrají drobné hry, hrají divadélko atd. Sledují krátká videa. Vyrábějí nebo zdobí koše na tříděný odpad.

Pokud jsou s dětmi nejdříve ve třídě a pak jdou na stanoviště, po stanovištích se opět vrací do třídy a pokračují v programu.

### Příprava studentů na stanoviště

Studenti si pro svá stanoviště také vše připraví. Obvykle máme vždy info o jednotlivých odpadech založené na příkladech (z čeho to je, na co to je, kam se to hází a co je z toho po recyklaci). Každé stanoviště si připraví hru. Pokud studenty nic nenapadne, nebo je to pitomost, nastoupí hry osvědčené, viz níže. **Vždy je na stanovišti jedna třída cca 15 minut a doprovází ji ti dva studenti, kteří jsou s ní i ve třídě.**

## Stanoviště

**Baterie:** info založené na příkladech, rychlo kvíz (stačí slovní), ukázka různých druhů baterií, poukázat na rozdíly a uvést, do čeho je použít

Hra – postav obrazec nebo nejvyšší věž na čas a po skupinkách. Pokud možno děti ke hře používají baterie, které přinesly z domova. Nakonec všechny vyhodí do popelníčky na ně určené, která je na chodbě. Mohou posloužit i baterie již dříve v popelnici vyhozené.

**Elektroodpad:** info založené na příkladech, pitva počítače nebo jiného spotřebiče s vysvětlením. Kvíz. Nakonec odloží elektro, které přinesly do červené popelnice na chodbě.

Hry: Staví panáka, robota atd.

**Kompost:** info založené na příkladech, stanoviště venku, kvíz, slavnostní vyhození vlastního odpadu. Je dobré zapojit jídelnu.

Hry: složí puzzle (rozstříhaný vytištěný papír) s obrázky (kosti, maso, slupky, trus, listí atd.). Obrázky složí a za body rozdělí – do kompostu ANO x NE. Možno přidat i obrázky plastů, kovů atd.

**Ostatní odpady:** info založené na příkladech.

Hry: papírky s obrázky odpadů schované po třídě, najít je a roztřídit do správných košů, třeba na čas, nebo klasická kimovka (cca 20 věcí včetně baterií atd.), nebo hromada odpadků (PETka, krabice od mléka, noviny atd.) a roznosit do košů na čas, nebo zavázané oči – do ruky cosi – musí osahat a poznat, z čeho to je a co to asi je...

**Hliník:** info založené na příkladech, pokus o výtvarné dílo z přinesených věcí, pak odnést do koše na hliník na chodbě

Jedna dvojice studentů si do třídy připravila **netradiční aktivitu. Rozhodli se těm malým vysvětlit rozdíl mezi spalovnou a skládkou.** To dělali během doby, kdy s nimi byli ve třídě a čekali na stanoviště. Žáčkům vysvětlili výhody a nevýhody spalovny a skládky na komunální odpad a ve třídě s nimi vyrobili z papíru a špejlí model spalovny. Na konci jej na dvorku slavnostně zapálili, aby bylo vidět, jak nic z odpadu nezbyde. Pochopitelně jim vysvětlili, že spalovna je na komunální odpad (ne tříděný) a že má v komíně filtry... Spalovna měla ohromný úspěch.

Soutěže na stanovištích: buď soutěží třídy proti sobě (pak se vyhlásí nejlepší třída), nebo soutěží skupinky v rámci jedné třídy. Záleží na tom, kolik je ve třídách dětí.

Na prvním stupni je nutné dětem zapsat do notýsku alespoň s týdenním předstihem, že ten a ten den bude projektový a že si mají do školy všichni přinést vše (nebo alespoň něco) z výše uvedených pomůcek (kromě cen do soutěží☺).

Po ukončení akce se většinou musí zavolat Recyklohraní, aby si přijelo pro elektroodpad a baterie, protože rodiče doma poctivě uklidí...

Následně chci po studentech zpětnou reakci. Musí mi napsat několik vět o tom, jaký mají z celé akce pocit, jestli to k něčemu bylo, jestli se jim to líbilo a co se jim nelíbilo. Jestli je to bavilo atd. Popřípadě nějakou historku „z natáčení“. Následuje pak třeba krátká diskuse.

Je možno pořídit záznam na webové stránky školy (foto a text studentů).